

PRZYKŁADOWE ZAPISY W STATUCIE SZKOŁY DOTYCZĄCE MOŻLIWOŚCI STOSOWANIA MEDIACJI

Prawo oświatowe rekomenduje wpisanie „**prawa do mediacji**” w dokumentach i zapisach precyzujących prawa ucznia/uczniów, nauczycieli/nauczycieli i rodzica/rodziców.

CELE:

- budowanie dialogu w przestrzeni szkolnej dla upodmiotowienia procesu wychowania i kształcenia opartego na regułach przyzwolenia i partnerstwa w komunikacji, rozwoju kompetencji interpersonalnych uczniów, nauczycieli i rodziców - obejmujących osobiste umiejętności przeciwdziałania konfliktom oraz pośrednictwa w konfliktach w charakterze mediatora.
- podmiotowe włączanie uczniów, nauczycieli i rodziców do współodpowiedzialności za sprawy szkoły, a w szczególności jakości i trwałości rozwiązywania konfliktów.

PODSTAWY PRAWNE

Uchwała w sprawie uchwalenia statutu na podstawie art. 80 ust. 2 pkt 1 ustawy z 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 i 949)

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, 1954, 1985 i 2169 z 2017 r. poz. 60, 949 i 1292).

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 i 949).

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2017 r. poz. 1189).

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego Dz.U. 1964 Nr 43 poz. 296 z późn zm.

Postanowienie Kolegium Arbitrażu Społecznego przy Sądzie Najwyższym z dnia 28 stycznia 1997 r. KAS 3/96 - OSNAPIUS 1997/19 poz. 391

SŁOWNIK

Mediacja – usprawnianie przez bezstronnego mediatora komunikacji pomiędzy stronami konfliktu, które wyrażają wolę porozumienia, celem znalezienia optymalnych i korzystnych dla stron rozwiązań i zawarcia trwałego porozumienia. Zasady mediacji to: dobrowolność, poufność, nieformalność, bezstronność mediatora, autonomia konfliktu i satysfakcja stron, szacunek i działanie w dobrej wierze.

Mediacja rówieśnicza – mediacja prowadzona przez mediatora/mediatorów uczniów pomiędzy stronami konfliktu, którymi są również uczniowie.

Mediator – osoba godna zaufania uprawniona do prowadzenia mediacji.

Mediator szkolny – nauczyciel posiadający kompetencje i kwalifikacje mediatora uzyskane w drodze profesjonalnego kształcenia, potwierdzone certyfikatem instytucji cieszącej się zaufaniem społecznym.

Mediator w oświacie – mediator posiadający kompetencje i kwalifikacje mediatora oraz wiedzę nt. prawa oświatowego uzyskane w drodze profesjonalnego kształcenia, potwierdzone certyfikatem instytucji cieszącej się zaufaniem społecznym, rekomendowany przez organ prowadzący lub organ nadzoru w systemie oświaty.

Mediator rówieśniczy – uczeń, który uzyskał niezbędne kompetencje - wiedzę i umiejętności z zakresu prowadzenia mediacji rówieśniczej, potwierdzone dyplomem szkoły lub innej instytucji uznanej przez szkołę, cieszącej się zaufaniem społecznym.

PRZYKŁADOWE ZAPISY

1. **Mediacja** jest podstawową formą rozwiązywania konfliktów i ma pierwszeństwo przed innymi sposobami działania w konflikcie. Podstawą oceny i wyboru mediacji jest dobro dziecka.
2. **Uczniowie, nauczyciele i rodzice mają prawo do mediacji.**
3. **Mediacje mają priorytet w rozwiązywaniu konfliktów** w szkole.
4. **Pierwszeństwo ma rozwiązywanie konfliktów wewnątrz szkoły.**
5. Dyrektor w obszarze stosowania mediacji i edukacji rozwiązywania konfliktów w szkole, **korzysta z opinii** nauczyciela/nauczycieli posiadających kompetencje i kwalifikacje **Mediatora Szkolnego**.
6. **Kierowanie spraw do mediacji** należy do kompetencji dyrektora szkoły lub wyznaczonej przez niego osoby.
7. Dyrektor z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej ze stron **tworzy warunki do przeprowadzenia mediacji** między stronami sporu z udziałem bezstronnego mediatora.
8. **Szkoła może korzystać z pomocy mediatorów** rekomendowanych przez organ nadzoru lub organ prowadzący, a także wykształconych w zakresie mediacji nauczycieli zatrudnionych w tej szkole.
9. **Mediator** w swojej pracy dochowuje szczególnej staranności co do zachowania bezstronności i poufności.
10. W konfliktach pomiędzy uczniami priorytet mają **mediacje rówieśnicze**. Rada pedagogiczna wraz z dyrektorem określają zakres spraw obejmujących naruszenia Statutu szkoły lub działań nieetycznych, które mogą być kierowane do mediacji rówieśniczej
11. Mediator po zakończeniu mediacji sporządza i doręcza stronom oraz dyrektorowi szkoły **protokół**, w którym oznacza miejsce i czas przeprowadzenia mediacji, imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron, imię i nazwisko oraz adres mediatora, a ponadto wynik mediacji. Protokół podpisuje mediator.
12. Jeżeli strony zawarły **ugodę** przed mediatorem, zamieszcza się ją w protokole albo załącza się do niego. Strony podpisują ugodę. Niemożność podpisania ugody mediator stwierdza w protokole.
13. **Dyrektor szkoły** przechowuje protokoły z mediacji i chroni ujawniane w toku mediacji informacje. Bezskuteczne jest powoływanie się na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym – o ile nie zostały one potwierdzone uzgodnieniami stron konfliktu.
14. **Ugody** zawierane przed mediatorem korzystają z waloru swobody zawierania ugód, jednak nie mogą stać w sprzeczności z prawem ani stanowić prób obejścia prawa, powinny być zrozumiałe, nie mogą zawierać sprzeczności ani naruszać zasad współżycia społecznego. W przypadku naruszenia ważnego interesu społecznego lub dobra dziecka Dyrektor szkoły ma prawo weryfikować zawarte przed mediatorem ugody i kontrolować ich skutki prawne – co dokumentuje w formie pisemnej.
15. Szkoła może stworzyć **Regulamin Mediacji** informujący o istocie, zasadach i przebiegu mediacji, a także precyzujący praktykę stosowania mediacji, zgodnie z regułami art. 183 ind. 1-15 kodeksu postępowania cywilnego.
16. Dla rozwoju kompetencji uczniów i trwałości ugód zawieranych przed mediatorem szkoła wspiera rozwój inicjatyw mediacyjnych, a szczególnie w obszarze mediacji rówieśniczych – prowadzi **kluby lub ośrodki mediatorów szkolnych, rówieśniczych, młodzieżowych**.

W razie niemożności rozwiązania konfliktu na poziomie szkoły należy w pierwszej kolejności skorzystać z mediatora zewnętrznego. Strony mogą korzystać z mediatorów rekomendowanych przez Podkarpackiego Kuratora Oświaty.